

Hukattu

Miri piteli kädessään Kallen valokuvaa, ja tunnusteli sormillaan sen kehyspahvista kevyesti kohoavia painokuvia.

– Missä sinä olet Kalle?

Kuva ei vastannut. Pahvikorttiin oli sommiteltu viljan- ja heinäkorsia, jotka kaartuivat Kallen suojaksi kultareunaisen kuva-aukon ylle. Maassa korsien juurella istui hiiri ja suki kasvojaan. Hiiren vatsa oli valkoinen ja selkäkarva oli tummaa. Kallekin oli puettu kuvaan valkoiseen kauluspaitaan ja tummaan puvuntakkiin.

– Hiiri, hiiroseni, juokse poikani luo ja tulkaa yhdessä kotiin.

Hiiri kääntyi katsomaan Miriä, nuolaisi vielä kerran tassuaan ja oikaisi viiksensä. Sitten se luikahti kultaiseen koloon.

Kalle makasi sängyllä ryijyn alla. Se ei ollut puhunut enää viikkoon ja muuttui kalpemmaksi päivä päivältä. Vielä viime kuussa se oli tehnyt pahojaan ja juossut pitkin metsiä ukkoa piiloon. Sitten yksi aamu se ei noussutkaan sängystä. Tuijotti vaan kattoon ja välillä vaikeroi hiljaa. Ensin Miri luuli, että se on saanut pahan taudin ja lepo kyllä parantaisi. Lepo ei auttanut. Ei se vastannut mitään, kun Miri koitti kysellä. Oliko se mennyt jo uimaan, vaikka jäitä vielä kellui selällä? Aurinko oli jo paistanut lämpimästi, ja pajunkissat availivat tassujaan. Poika vaan tuijotti ja välillä täppäsi käsillään ryijyä, kuin olisi yrittänyt kertoa jotain. Miri oli tutkinut Kallen taskut, jos sieltä löytyisi vihiä pojan tekemisistä. Taskusta löytyi kuva.

– Mikä tämä on Kalle? Millä rahalla sinä oot kuvassa käyny? Kuka makso? Minä oon sanonu, että velaks et ota mittään!

Kun Kalle näki kuvan se jähmettyi täysin. Miri purskahti itkuun ja ryntäsi halaamaan Kallea.

– Enhän minä mittään pahhaa, tule Kalle takasi! Kyllä myö maksetaan se velka, pittää vaan keksiä ja sopia Lumperin kanssa.

Kallen silmät muuttuivat harmaiksi, eikä se enää sen jälkeen liikahtanutkaan, makasi vaan kankeana kuin kuollut. Kyllä se hiljaa hengitti, kun ihan läheltä kuunteli.

Miri tiesi, että Lumperi ei huvikseen tai hyvää hyvyttään olisi Kallelle lainannut vaatteita. Miksi se oli halunnut pukea Kallen oman poikansa vaatteisiin ja maksanut kuvan? Tätä Miri ei osaisi ratkoa. Kuva oli vietävä Timo Ensio Pekkaselle. Miri taitteli nenäliinansa kuvan ympärille ja laittoi sen hameensa laskoksiin.

Miri koputti oveen, ja astui sitten Pekkasen tupaan katse tiiviisti maahan luotuna.

– Saako tulla?

– Sinulta on poika hukassa?

– Minulta.

Miri kohotti katseensa hetkeksi ja vastaan tapitti kaksi pikisilmää, jotka hehkuivat pimeässä tuvassa kuin kekäleet uunissa. Pöydällä heidän välissään paloi päre. Miri istui vastapäätä pikisilmää ja kaivoi nenäliinan hameestaan. Tarkoin liikkein hän taitteli sen auki ja laski pöydälle.

– Sillä on Lumperin pojan vaatteet tuossa kuvassa. Mutta en minä Lumperille voi mennä kyseleä, se lyöp kepillä ja ajjaa vaan matkoihini.

Nokisen kuivat ja lämpimät kourat tarttuivat hänen käsiinsä, ja Miri hengitti syvään ja rauhallisesti. Verkkainen voima tuntui siirtyvän puristuksesta häneen, ja käsien tärinä lakkasi. Miri nosti nyt rohkaistuneena päänsä ja katsoi miestä.

– Haetko pojan kotiin?

Sitten hän painoi jälleen päänsä ja tuijotti pahvisen kehyskortin ovaalista aukosta arasti kurkistavan pojan kasvoja.

– Hiiren jo lähetin, mutta hukkaan jäivät molemmat.

– Mene kottiis, ja vahi poikaa. Illalla lähen hakemaan.

Kolmen tien risteyksessä istui isolla kivellä ruma otus ja nyppi karvoja häntätupsustaan. Jokaisen karvan se puhalti sormensa päältä ilmaan ja sanoi

– Sinusta tulee rikas... ja sinusta ei.... sinusta tulee rikas.... ja sinusta ei...

Se tuntui hykertelevän touhuaan, siihen malliin se virnuili ja välillä kipristeli koukkukyntisiä paksuja varpaitaan. Tietä pitkin vilisti pikisilmäinen hiiri, joka nousi pystyyn tullessaan risteykseen.

Se kohosi miehen mittaan ja turkkinsa liepeestä otti esiin ryhmysauvan, johon alkoi nojaillemaan otuksen istuman kiven vieressä. Kaulassa roikkui karhunkynsiä ja hopeakolikoita.

– Mitäpä touhuat?

– Laskettelen tässä kohtaloita.

– Mistäs lähtien oot sen saanu lasketella?

– Kun on mulla yhen rikkaan poika, saan päättää kenestä rikas tulee.

– Mistäs sen pojan oot saanu?

– Ite se mulle sen anto, kun lisää rikkauksia lupasin.

– Mistäs tiiät, että sulla on se rikkaan poika eikä vaan joku muu?

Otus laski hännän kädestään, viuhtaisi sen vihaisesti selkensä taakse ja murisi syvältä vatsastaan. Se ojensi valtavaa päätään lähemmäs tulijaa ja nosti karvaisia kulmiaan.

– Mikäs hiiri se tuommoisia koruja kantaa?

– Olenpahan läänin rikkain mies.

– Minä siitä päätän, etkä sinä!

Otus nyppäsi karvan hännästä ja puhalsi sen hiiren naamaa päin

– Nytpä sinusta tulee köyhä!

Silloin hiiri kopautti kolmasti ryhmysauvallaan maahan, ja kaulanauhaan kilahti tusina hopearahaa lisää. Otuksen silmät levähtivät auki ja sen valtava ruho hyppäsi kiveltä alas niin että tanner tömähti ja pöly nousi silmän tasalle.

– Mikä se sitten on poikiaan! Nyt esiin se mieron lortti!

Otus työnsi syrjään kivenmurikan, jolla se oli istunut ja alta aukeni syvä kuoppa. Kuopassa kyyhötti poika, jolla oli valkoinen kauluspaita ja tumma puvuntakki. Poika suojasi kyynärvarrella kasvojaan säikähtäneenä. Pian hän laski hitaasti käsivartensa, ja sen suojasta paljastuivat hiiren korvat ja kuono, jonka viiksikarvat värisivät. Naaman nähdessään otus korisi ja mylvi niin, että kirput selästä hyppivät karkuun. Sitten se tarttui kivenjätkäleeseen ja nosti sen karjuen päänsä päälle.

Pikisilmähiiri nosti sillä välin pienen hiiren rauhallisesti syliinsä ja kopautti sauvallaan maahan.

Silloin he katosivat tienristeyksestä. Otus heivasi järkäleen karjahtaen lentoon ja rojahti itse kuoppaan kaivautuen maan alle niin, että koko risteys rakoili railoiksi.

Samana iltana Lumperin isäntä palaili kotiinpäin markkinamatkaltaan mukanaan viikon verran voittoja korttipelistä. Hiidensolassa kärryistä tipahti vaskinen solki joka helähti kiveä vasten. Vielä kirkkaampana helähti kaiku, joka jäi risteilemään solassa. Sen perään kuului jyrinää ja pian pikkukiviä alkoi ropista pitkin solan seinämää. Isäntä katsahti ylös, nousi seisomaan ja kannusti hevostaan huudoin ja ohjasten iskuin. Hevonen lähti hurjaan laukkaan, mutta ennen kuin he kerkesivät ulos solasta, pirstoutuivat kärryt valtavan kivenmurikan alle. Hevonen palasi itseksensä kotiin. Tullessaan sillä oli länkien välissä Lumperin pojan kauluspaita ja puvun takki.

Anu-Riikka Leppänen